

1681

2den Beh. af Lovf. indeh. Best. om Naadigheden over Fæstebøndergods.

1682

hvortil de hidtil have set det. Og jeg har under disse Omstændigheder ment ikke at burde underdrage mig fra i det Mindste at gjøre et Forsøg i den angivne Retning. Men jeg har tillige været mig bevidst, at, hvis et saadant Forsøg overhovedet skulde kunne lykkes, maatte man ikke alene gjøre, hvad man kunde, for at forhindre aabenbare Misbrug, men man maatte ogsaa søge at finde et Middel, ved hvilket den Frygtagtighed, som er opvakt hos Bondestanden, og som der maatte ved enkelte Leiligheder er blevet givet Anledning til, kunde blive fjernet. Som et saadant betragter jeg nu Lovforslagets Paragraf om Stovene, og som et saadant betragter jeg fremdeles de fleste af de Paragrafer, hvortil Regjeringens Lovforslag iøvrigt adskiller sig fra Mindretallets Forslag. Jeg har ikke alene det Haab gennem disse at bringe Sagen til Ro i Dieblisset, men jeg vedtjender mig ogsaa den Betragtning, som tillige det andet ærede Mindretal og Flertallet har, at man paa den rette Maade vil hjælpe til at bringe Spørgsmaalet af Dage, ved at bringe de Paagældende til snarest mulig at følge den Vej, som nu af Alle anses for at være den rette, nemlig at sælge Fæstegodset ved frivillig Overenskomst mellem Bønde og Herremand. Det er for at fremskynde disse Salg, at navnlig de tvende sidste Paragrafer i Regjeringens Forslag ere fremkomne. Jeg skal med Hensyn til den sidste af dem allerede her sige, at jeg heller ikke paa dette Punkt kan være enig med det ærede 2det Medlem for 9de Kreds, naar han mente, at den skulde være et Brud paa Tro og Love, idet den Gudsæterne ved Loven af 1861 tilstaaede Ret, som her foreslaaet, vel at mærke først skal helt udløbe, efter at en Mennefsalder tillige er udløben. Det ene ærede Mindretals Ordfører (Mourier-Petersen) sagde, at han maatte anse det for at være urigtigt, unyttigt og uhenfigtmæssigt i dette Dieblis at udbille Fæstelovgivningen videre. Deri er jeg, efter det nys Anførte, saa væsentlig uenig med ham, at jeg endog netop anser det for at være Dieblisset

nu til ad den Vej at gjøre Noget for at bringe hele Fæstespørgsmaalet af Dage, idet man saa i Dvrigt lærer Vedkommende Tid til i Ro selv at gjøre det Fornødne fra begge Sider for at berøve Spørgsmaalet, hvad der er dets egentlige Livskraft, derved, at man ved frivillige Overenskomster skaffer Fæstegodset af Veien. — Det er allerede af den ærede Ordfører blevet bemærket, at, skjøndt Hovedtanken i Mindretallets Forslag dreier sig om det Samme som selve Regjeringens Forslag, nemlig om Omdelingsmaterien, saa har det dog desuden faaet en Tilføielse, som jeg maa tilstaa, at jeg ikke kan Andet end anse for unødvendig. Jeg kunde forresten gjerne, naar vi saa i Dvrigt kunde blive enige om hele Lovforslaget, finde mig i, at de Bestemmelser i Mindretallets Forslag, hvortil jeg her sigter, om en Ligestilling af Selveiergodset med Fæstegodset kom med som en Forsukkring af det, som mange ærede Medlemmer anse for en Pille. Men, som Sagen for Dieblisset staar, behøver jeg i alt Fald ikke den Fornegtelse af Bevilningsmyndigheden, som indeholdes i Mindretallets § 3, og som efter min Formening er § 2's nødvendige Forudsætning. Jeg behøver den ikke, siger jeg; thi jeg skal give det ærede Udvalgs Flertal Ret i, at der er god Grund til — og det agter jeg ogsaa at gjøre — at tage noget Neb i de Seil, for hvilke Udstykningsreglerne hidtil have slydt. Jeg vil tilstaa, at det i det Hele taget har været en Mærkværdighed for mig at se, hvor lidt Udstykningsreglerne i Forordningen af 3die December 1819 overhovedet anvendes. Det hører næsten til Sjældenhederne, at der er Tale om en Anvendelse af selve Forordningens Regler, hvormod den temmelig vidstrakte Bevilningsmyndighed, som er bleven admitteret nu, er Reglen i Stedet for Forordningens Forfrister.

Det er blevet anført som et særdeles Forvar for Mindretallets Forslag og som en særdeles Anke imod Regjeringens Forslag, at der skal gives dette tilbagevirkende Kraft (Et i her;